

Az olcsón vásárolható könyv, de még inkább a film, a rádió és a tévé gyorsan juttatta el mindenkihez a művészetet. A művészet egyik pillanatról a másikra megjelent a mindennapi életben anélkül, hogy a tömegeknek egyetlen lépést kellett volna tenni az eléréseért. Ezeknek az elmaradt lépéseknek a hiánya különös viszonyt teremtett a közönség egy része és a művészet között.

A könyvolvasó emberek tudják, hogy az irodalom megismerése nem egyszerre, hanem fokozatosan történik. Hála az országos könyvtárhálózatnak, ma valamennyien egész könyvtárral rendelkezünk, mégis, ahhoz, hogy eljussunk a „legmagasabb” irodalomig, az alapoktól kell indulni. Hiába jön hozzánk az irodalom, nekünk is el kell jutni hozzá. Ugyanígy, ha bekapcsoljuk a tévét, egyformán rendelkezésünkre áll a kabaréműsortól a hangversenyig minden. A néző hátradől a fotelben és pillanatok alatt dönt: „ez tetszik, ez nem tetszik”, vagy inkább így: „ez jó, ez vacak; ez szórakoztat, ez umtat.” Sajnos sok nézőben fel sem merül a gondolat, hogy: „ezt értem, ezt nem értem.” Az ilyen emberek a művészet renyhe fogyasztójává válnak, turkálnak a művészetben, gyanakodva, mint a méltatlan vendég a díszlakoma ismeretlen csemegéi között.

Ilyen helyzetben különösen fontos művelődési szerepe van az irodalmi színpadoknak. Már a tavalyi „Kí mit

El kell érni azt, ami itt van

tud?” tévéadásai közben is észrevehettük, hogy ez a mozgalom hasonlóan terjed, mint néhány éve a beat-zenélés. Két okból is elismerést érdemel, hogy a tévé most kétrészes riportfilmet mutatott be *Jelentés az amatőrszínjátszásról* címmel (rendező: Korompai Márton, operatőr: Becszy Zoltán, szerkesztő: Kapusi Imre.) Egyrészt, mert a tévé lehetőségeivel előreláthatóan nagy lökést adtak a mozgalom további népszerűsödésének, cáfolva ezzel azt az időnként jogos vádat, hogy éppen a tévé teremt meg a kultúra magányos fogyasztóit. Másrészt a tatabányai Bányász Színpaddal szerencsésen választva kezdték a címe után ítélve sorozatnak induló adást. A tatabányai amatőr színjátszók példája mutatja, hogy sokkal többről van itt szó, mint néhány ember munka utáni kedvtel-

sérről. Az 6 együttesüket magáénak vallja a városukból még az is, aki szívesebben nézi egy „igazi” színház „szórakoztató” darabját. Ezek az irodalmat és színházat szerető amatőrök feloldják a környezetüknek a művészettel szembeni gyanakvását, mert nekik nem közönségük van, hanem környezetük. Azok, akikkel napközben együtt dolgoznak, hamarosan megérzik, hogy a tudatlanságra építő viccfaragók nemcsak a művészetet próbálják nevetségessé tenni hanem őket is, akik fontosnak tartják, pedig nekik nem fizetnek érte. Persze, azért nem kell azt himni, hogy a Bányász Színpad tagjai érdekel nélkül tevékenykednek. Érdekel, hogy véleményt mondjanak és formálják a világot. Ők élnek benne, nem nézhetik közömbösen. El is érték azt, amiről az írók és színigazgatók manapság már nem is álmodnak: az egyik darabjuk nyomán a helyi tanács intézkedett. Na nem az előadás betiltása ügyében. Megpróbálnak változtatni azon a helyzeten, amit a darab feltárt.

A tévé szerintem úgy követhetné a tanács módszerét, ha legalább annyi amatőr színpadot mutatna be, mint ahány beat együttest. De a világment se érték ezt úgy, hogy a beat műsorokat sokallom. Mindössze annyit tudok, mint hozzá nem értő, hogy a beat műsorokat az amatőr színjátszó mozgalom pedig ad valamit.

CSÁSZÁR ISTVÁN